

Savetodavna komisija za ljudska prava

UNMIK HQ, East Wing, 10000 Priština, KOSOVO

ODLUKA

Datum usvajanja: 6. jun 2009. godine

Predmet br. 69/08

G-din Slavko Bogičević

protiv

UNMIK-a

Savetodavna komisija za ljudska prava, na zasedanju održanom 6. juna 2009.godine u prisustvu sledećih članova:

Gdina Mareka NOVICKOG, predsedavajućeg
Gđe Snežane BOTUŠAROVE

Gdina Džona Dž. RAJANA, izvršnog službenika

Nakon što je razmotrila iznad pomenutu žalbu, podnetu shodno članu 1.2 Uredbe UNMIK br. 2006/12 od 23. marta 2006. godine o osnivanju Savetodavne komisije za ljudska prava,

Nakon većanja, odlučila je sledeće:

I. ČINJENICE

1. Kako podnosilac žalbe navodi, on je stanovnik Kosova koji trenutno živi kao interno raseljeno lice (IRL) u Leskovcu (Srbija). Pre nego što je izbegao zbog kosovskog konflikta u junu 1999. godine, podnosilac žalbe je živeo u Peći.
2. Prema navodima u žalbi, pokojni otac podnosioca žalbe bio je vlasnik parcele br. 34/2 koja se nalazi u selu Pistane, u opštini Peć. Podnosilac žalbe je sa svojom porodicom više od 30 godina živeo u kući izgrađenoj na tom zemljištu. Podnosilac žalbe je postao vlasnik kuće odlukom o ostavštini br. 1938/07, koju je doneo Opštinski sud u Leskovcu 29.januara 2008. godine.
3. Prema navodima podnosioca žalbe, nakon izbivanja sukoba i iseljavanja podnosioca žalbe u centralnu Srbiju, kuća i pomoćni objekti ostali su zaključani i potpuno opremljeni i

namešteni. U decembru 2003. godine, susedi su podnosioca žalbe obavestili da je kuća potpuno poharana i srušena.

4. Podnosilac žalbe je podneo tužbu protiv Opštine Peć i Privremenih institucija samouprave (PIS) tražeći naknadu za štetu pričinjenu njegovoj imovini. Tužba je evidentirana kod Opštinskog suda u Peći 24. septembra 2004. godine. U toj tužbi, podnosilac žalbe zahteva 218.000 evra kao naknadu za uništenu imovinu.
5. Podnosilac žalbe je dostavio kopiju pisma koje je 26. avgusta 2004. godine direktor Odeljenja pravosuđa (OP) UNMIK poslao svim predsednicima opštinskih i okružnih sudova i predsedniku Vrhovnog suda Kosova u vezi sa tužbenim zahtevima za naknadu štete koja je na imovini pričinjena nakon ulaska snaga NATO na Kosovo 1999. godine. U tom pismu, direktor OP je pomenuo da "je više od 14.000" takvih tužbenih zahteva podneto. On je ukazao na "probleme koje će sudovima stvoriti tako veliki priliv tužbenih zahteva", i zatražio da "nijedan [takav] predmet ne bude zakazan za pretres sve dok zajednički ne odlučimo kako da na najbolji način sprovedemo procesuiranje ovih predmeta".
6. Sve do danas, Opštinski sud nije kontaktirao podnosioca žalbe, niti je ijedno ročište bilo održano.

II. ŽALBE

7. Podnosilac žalbe navodi da je povređeno njegovo pravo na pravično suđenje [član 6.1 Evropske konvencije o ljudskim pravima (EKLjP)] i njegovo pravo na delotvoran pravni lek (član 13 EKLjP). On se dalje žali da je odbijanjem Opštinskog suda u Peći da rešava njegov tužbeni zahtev za dobijanje odštete povređeno njegovo pravo na imovinu (član 1 Protokola br. 1 EKLjP). On navodi i povredu prava na porodični i privatni život, s obzirom da mu je onemogućen povratak kući (član 8 EKLjP).

III. POSTUPAK PRED KOMISIJOM

8. Žalba je podneta 15. decembra 2008. i evidentirana istog dana. G-dina Bogičevića zastupa g-din Siniša Zabunović iz Danskog saveta za izbeglice.
9. Komisija je predmet prosledila specijalnom predstavniku generalnog sekretara (SPGS) 5. maja 2009. godine i od njega zatražila da u ime UNMIK-a iznese komentar o prihvatljivosti i meritumu (suštini) žalbe. SPGS je komentar dostavio u pismu od 18. maja 2009. godine.

IV. PRAVO

10. Pre nego što počne sa razmatranjem suštine predmeta, Komisija mora da odluči da li da taj predmet prihvati, uzimajući u obzir kriterijume prihvatljivosti utvrđene u članovima 1, 2 i 3 Uredbe UNMIK br. 2006/12.
11. U svom komentaru, SPGS navodi da je "slučaj *prima facie* (na prvi pogled) neprihvatljiv" na osnovu toga što nisu iscrpeni svi pravni lekovi. On iznosi da je u novembru 2005. godine direktor OP pozvao sve sudove da počnu procesuiranje tužbenih zahteva za naknadu štete koju su prouzrokovala identifikovana fizička lica i koja je pričinjena nakon oktobra 2000, budući da je smatrano da u ovim predmetima više nije postojala prepreka

za njihovu uspešnu obradu. OP je 28. septembra 2008, nakon konsultacija sa Pravosudnim savetom Kosova koji se saglasio da pruži logističku podršku u obradi preostalih tužbenih zahteva, izneo stav da bi preostale predmete trebalo obraditi i da o tome treba obavestiti sudove. SPGS smatra da će pomenuti predmeti sada biti procesuirani i da će sudovi u kojima ovi predmeti stoje nerešeni moći u dogledno vreme da donesu odluke.

12. Član 3.1 Uredbe UNMIK br. 2006/12 propisuje da Savetodavna komisija može da razmatra određeni slučaj tek nakon što utvrdi da su sva ostala sredstva za ispitivanje navodnih povreda iskorišćena.
13. Komisija napominje da uslov iscrpenosti pravnih lekova podrazumeva da se nadležnim organima, naime sudovima, pruži mogućnost da otklone navodnu povredu prava. Međutim, od podnosioca pritužbi se jedino traži da iscrpe one pravne lekove koji su delotvorni i raspoloživi u teoriji i praksi [videti, između ostalog, Evropski sud za ljudska prava (ESLjP), Vernillo protiv Francuske, presuda od 20. februara 1991, *Publikacije Suda*, Serija A, br. 198, str. 12, st. 27; ESLjP (Veliko veće), Selmouni protiv Francuske, presuda od 27. jula 1999, br. 25803/99, st. 76, *EKLjP*, 1999-V].
14. Komisija smatra da se primedba zasnovana na neiscrpenosti pravnih lekova ne može posmatrati uopšteno, već u konkretnom kontekstu svake pojedinačne žalbe iz mnoštva raznovrsnih. U tom kontekstu će Komisija i ispitivati da li se možda kod određenih žalbi pojavljuju druge primedbe na njihovu prihvatljivost (videti, u istom značenju, Odluku Komisije od 22. maja 2009. godine u slučaju Milogorić, predmet br. 38/08).

Navodna povreda članova 6.1 i 13 EKLjP

15. Komisija smatra da u delu u kojem se podnosilac žalbe poziva na povredu članova 6.1 i 13 EKLjP, on zapravo iznosi dve žalbe (videti pristup usvojen u prethodno pomenutom slučaju Milogorić; uporediti sa odlukom ESLjP o prihvatljivosti od 30. maja 2000, Aćimović protiv Hrvatske, br. 48776/99 i odlukom ESLjP o prihvatljivosti od 11. jula 2000, Kutić protiv Hrvatske, br. 48778/99). Prvo, on se žali na činjenicu da zbog odlaganja postupka u Opštinskom sudu nije mogao da dobije rešenje tužbenog zahteva za naknadu štete zbog uništene imovine. Komisija smatra da ova žalba pokreće pitanje prava na pristup sudu na osnovu člana 6.1 EKLjP i prava na delotvoran pravni lek na osnovu člana 13 EKLjP, a u vezi s članom 1 Protokola br. 1. Drugo, on se žali na dužinu trajanja postupka pred Opštinskim sudom, s obzirom na činjenicu da je postupak pokrenut 24. septembra 2004. godine a da njegova tužba od tada nije razmatrana. Ova žalba može da pokrene pitanje njegovog prava na sudsku odluku u razumnom roku, u smislu člana 6.1 EKLjP.
16. Komisija primećuje da SPGS u svojim komentarima nije ukazao ni na jedan konkretan pravni lek koji je podnosiocu žalbe bio na raspolaganju kad je reč o odlaganju ili trajanju postupka. Sa svoje strane, Komisija ne vidi nijedan takav lek. Činjenica da je 28. septembra 2008. godine sudovima naloženo da nastave procesuiranje tužbenih zahteva među kojima je i zahtev podnosioca žalbe nije relevantna sa tačke gledišta pravnih lekova koje je podnosilac žalbe dužan da iskoristi. Stoga, Komisija zaključuje da žalba ne može da bude odbačena zbog neiscrpenosti pravnih lekova u smislu člana 3.1 Uredbe UNMIK br. 2006/12.
17. Komisija smatra da žalbe iznete na osnovu članova 6.1 i 13 EKLjP pokreću ozbiljna činjenična i pravna pitanja, čije rešenje zavisi od ispitivanja merituma. Komisija zaključuje da, prema tome, ove žalbe nisu očigledno neosnovane u smislu člana 3.3 Uredbe UNMIK br. 2006/12.

18. Nije ustanovljen nijedan drugi osnov za proglašenje ovih žalbi neprihvatljivim.

Navodna povreda člana 1 Protokola br. 1

19. Podnosilac žalbe se žali na povredu prava na imovinu (član 1 Protokola br.1) usled odbijanja Opštinskog suda u Peći da odlučuje po njegovoj tužbi za naknadu štete.
20. U svojoj odluci od 22. maja 2009. o prihvatljivosti žalbe u slučaju Milogorić, predmet br. 38/08, Komisija je konstatovala da je postupak po tužbi podnosioca žalbe još uvek u toku pred Opštinskim sudom i da je, prema tome, ta žalba bila preuranjena te je stoga morala da bude odbijena zbog neiscrpenosti pravnih lekova, u skladu s članom 3.1 Uredbe UNMIK br. 2006/12.
21. S obzirom na činjenicu da podnosilac žalbe tvrdi da pravni lek koji nudi Opštinski sud do sada nije bio delotvoran i da on nije obavezan da koristi lek koji je neodgovarajući ili nedelotvoran ili je bez razumne šanse da bude uspešan, Komisija bi želela da doda da je ovaj deo žalbe neprihvatljiv i iz razloga nenadležnosti Komisije.
22. Zapravo, Komisija primećuje da se tužba podnosioca žalbe pred Opštinskim sudom odnosi na uništenje i pljačku njegove imovine. Prema navodima podnosioca žalbe, ove radnje su se desile između juna 1999. i kraja 1999. godine.
23. Komisija podseća da prema članu 2 Uredbe UNMIK br. 2006/12 Komisija ima nadležnost samo za one "žalbe koje se odnose na navodne povrede ljudskih prava koje su se desile nakon 23. aprila 2005. godine ili koje proizilaze iz činjenica koje su nastale pre ovog datuma a da te činjenice dovode do kontinuiranog kršenja ljudskih prava". Uništenje i pljačkanje imovine su trenutne radnje koje ne dovode do kontinuiranog kršenja prava (videti odluku Komisije od 16. jula 2008, Lajović, br. 09/08, st. 7).
24. Istina je da se podnosilac žalbe nije direktno žalio Komisiji zbog pomenutih radnji, već jedino zbog činjenice da zbog odlaganja postupka do sada nije mogao da dobije naknadu štete izazvane ovim radnjama. Ipak, u slučaju kad se na sudski postupak poziva s tačke gledišta prava na imovinu, on ne može da bude odvojen od radnji na osnovu kojih je tužba podneta sudu. Ili, konkretno izraženo, kako je Evropski sud za ljudska prava postupio u pogledu svoje nadležnosti na osnovu EKLJP:
- "... vremenska nadležnost Suda utvrđuje se na osnovu činjenica koje čine navodno ometanje. Potonja neuspešnost pravnih lekova čiji je cilj bio da uklone ovo ometanje ne može ga staviti u vremensku nadležnost Suda" [ESLJP (Veliko veće), 8. mart 2006, Blečić protiv Hrvatske, br. 59532/00, st. 77, EKLJP, 2006-III].
25. Iz toga sledi da je ovaj deo žalbe, u svakom slučaju, van vremenske nadležnosti (*ratione temporis*) Komisije (videti, u slučaju sličnom ovom, odluku ESLJP o prihvatljivosti, 7. novembar 2002, Aćimović protiv Hrvatske, br. 61237/00).

Navodna povreda člana 8 EKLJP

26. Podnosilac žalbe se žali na povredu svog prava na porodični i privatni život (član 8 EKLJP).
27. Kao što je prethodno napomenuto, imovina podnosioca žalbe, uključujući kuću na Kosovu u kojoj je živeo sa svojom porodicom, uništena je negde između juna 1999. i

kraja 1999. godine. Iz prethodno navedenog razloga, svaka žalba koja se odnosi na uništenje doma podnosioca žalbe nalazi se van vremenske nadležnosti Komisije (*ratione temporis*).

28. Osim toga, ovaj deo žalbe nije potkrepljen.

IZ OVIH RAZLOGA,

Komisija, jednoglasno,

- PROGLAŠAVA ŽALBU PRIHVATLJIVOM U DELU KOJI SE ODNOSI NA PRAVO NA PRISTUP SUDU I PRAVO NA DELOTVORAN PRAVNI LEK (ČLANOVI 6.1 I 13 EKLJP) I PRAVO NA SUDSKU ODLUKU U RAZUMNOM ROKU (ČLAN 6.1 EKLJP);

- PROGLAŠAVA NEPRIHVATLJIVIM OSTATAK ŽALBE.

Džon RAJAN
Izvršni službenik

Marek NOVICKI
Predsedavajući